

Asia: VN/18255/2021

Julkisyhteisön vahingonkorvausvastuuta koskevan lainsäädännön uudistamista koskeva työryhmämietintö

Ehdotusta koskevat yleiset huomiot

Voitte tähän lausua yleisesti ehdotettujen säännösten sisällöstä.

Oikeusministeriö on pyytänyt Suomen Yrittäjien lausuntoa julkisyhteisön vahingonkorvausvastuuta koskevan lainsäädännön uudistamista koskevasta työryhmämietinnöstä (VN/18255/2021). Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vahingonkorvauslain säännöksiä julkisyhteisön korvausvastuusta sekä säädettäväksi kokonaan uusi laki vapaudenmenetyksistä ja muista pakko-toimista suoritettavista korvauksista. Esityksen tavoitteena on saattaa vahingonkorvauslain julkisyhteisön korvausvastuuta koskeva sääntely ajan tasalle, edistää perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista, parantaa vahinkoa kärsineen oikeusturvaa sekä varmistaa mahdollisimman yhtenäinen oikeus- ja korvauskäytännön toteutuminen. Tavoitteena on myös parantaa vahinkoa kärsineen oikeutta korvaukseen vapaudenmenetyksistä valtion muista pakkotoimista.

Suomen Yrittäjät kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja lausuu mietinnöstä tarpeelliseksi katsomiltaan osin.

Suhtaudumme myönteisesti mietinnössä ehdotettuihin julkisyhteisön vahingonkorvausvastuuta koskeviin säännösmuutoksiin. Elinkeinoelämän ja yritystoiminnan kannalta ennakoiva sääntely on avainasemassa perusoikeutena turvatun elinkeinovapauden näkökulmasta. Yritysten oikeusturvan takaamiseksi selkeä ja johdonmukainen julkisyhteisön vahingonkorvausvastuu turvaa yritysten oikeusvarmuuden. Pidämme kannatettavana, että Suomea sitovien kansainvälisten sopimusvelvoitteiden asettamat edellytykset sekä oikeuskäytännössämme omaksutut vahingonkorvausoikeudelliset ratkaisukäytännöt tuodaan selkeinä säännöksinä kansallisiin säädöksiin.

Ehdotuksen vaikutukset

Voitte tähän lausua yleisesti ehdotettujen säännösten vaikutuksista, niiden merkittävydestä ja mahdollisista haitallisten vaikutusten lieventämismahdollisuuksista. Erityisesti teitä pyydetään lausumaan niistä mahdollisista vaikutuksista, joita ei ole esityksessä otettu huomioon.

-

Vahingonkorvauslain muutosehdotukset

Voitte tähän kirjoittaa yleiset huomionne vahingonkorvauslakiin ehdotetuista muutoksista.

-

Julkisyhteisön julkisen vallan käytöllä aiheuttaman vahingon korvaaminen (1. lakiehdotuksen 3 luvun 2 §:n 1 momentti)

-

Muun yhteisön julkisen vallan käytöllä aiheuttaman vahingon korvaaminen (1. lakiehdotuksen 3 luvun 2 §:n 2 momentti)

-

Muutoksenhakua koskevan vaatimuksen lieventäminen (1. lakiehdotuksen 3 luvun 4 §)

Suomen Yrittäjät kannattaa lainsäädännön päivittämistä mietinnössä esitetyn mukaisesti oikeuskäytäntöä vastaavaksi ja tukee tapauskohtaista harkintaa. Mietinnössä esitetyn mukaisesti muutoksenhaun tulisi olla ensisijaista vahingon minimoimisen periaatteen mukaisesti, mutta tapauskohtainen harkinta mahdollistaisi oikeuden vaatia korvausta muutoksenhaun laiminlyönnistä huolimatta. Katsomme, että suurempi tapauskohtainen harkinta parantaa yritysten oikeutta ja mahdollisuuksia saada korvausta julkisyhteisön aiheuttamasta vahingosta.

Kannekiellon kumoaminen (voimassa olevan lain 3 luvun 5 §)

Suhtaudumme myönteisesti ehdotukseen kannekiellon kumoamisesta. Yhdymme myös mietinnössä esitettyyn, jonka mukaan kannekielto on aukollinen sen tavoitteisiin nähden. Kannekiellon kumoaminen parantaa yritysten oikeusvarmuutta ja osaltaan edistää yritysten mahdollisuuksia saada korvauksia julkisyhteisön yritykselle aiheuttamista vahingoista.

Viranomaisen virheellisestä informaatiosta aiheutuneen puhtaan varallisuusvahingon korvaaminen (1. lakiehdotuksen 3 luvun 3 §)

Pidämme hyvänä ehdotusta laajentaa julkisyhteisön vahingonkorvausvelvollisuutta koskemaan myös virheellistä informaatiota ja pidämme kannattavana ”tiedon” laajaa ja teknologiariippumatonta soveltamisalaa. Pidämme kuitenkin ongelmallisena sitä, että erilaiset viranomaisen antamat arviot, suositukset tai näkemykset eivät olisi lainkohdassa tarkoitettu ”tieto”. Käytännössä tämä voi aiheuttaa hankalia rajanvetotilanteita ja olla ongelmallinen sellaisen yrityksen oikeusturvan kannalta, joka on hyvässä uskossa toiminut viranomaisen antaman suosituksen tai näkemyksen perusteella. Suomen Yrittäjät katsoo, että yrityksen tulee voida luottaa myös viranomaisen antamiin suosituksiin. Uusi säännös ei myöskään saa johtaa tilanteeseen, jossa viranomainen pyrkii keinoitekoisesti välttämään vahingonkorvausvelvoitensa nimittäen tarpeettoman laajasti viestintäänsä ehdotuksiksi, arvioiksi tai näkemyksiksi.

Perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien loukkauksen hyvittäminen (1. lakiehdotuksen 3 luvun 7 §)

-

Vahingonkorvauslain 4 luvun 2 §:ää ja 7 luvun 1 §:ää koskevat muutosehdotukset.

-

Laki vapaudenmenetyksistä ja muista pakkotoimista suoritettavista korvauksista

Voitte tähän kirjoittaa yleiset huomionne ehdotetusta laista.

-

Voitte tähän kirjoittaa pykäläkohtaiset huomionne.

Suomen Yrittäjät pitää uutta lakiehdotusta ja erityisesti sen 3 §:ssä esitettyä korvausta kiellon määräämisestä kannatettavana. Painotamme, että määrättyllä liiketoimintakiellolla puututaan Suomen perustuslailla turvattuun elinkeinovapauteen. Myös väliaikaisella liiketoimintakiellolla voi olla yksin- ja pienyrittäjälle kauaskantoiset ja kohtalokkaat seuraukset. Suomen Yrittäjät pitää erittäin tärkeänä yrittäjän oikeusturvan kannalta oikeutta aiheettoman liike-toimintakiellon aiheuttaman vahingon korvaukseen.

Laki pakkokeinolain muuttamisesta

Voitte tähän kirjoittaa huomionne ehdotetusta laista.

-

Laki valtion vahingonkorvaustoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Voitte tähän kirjoittaa huomionne ehdotetusta laista.

-

Laki poliisilain muuttamisesta

Voitte tähän kirjoittaa yleiset huomionne ehdotetusta laista.

-

Voitte tähän kirjoittaa pykäläkohtaiset huomionne.

-

Laki rajavartiolain muuttamisesta

Voitte tähän kirjoittaa huomionne ehdotetusta laista.

-

Laki poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain muuttamisesta

Voitte tähän kirjoittaa huomionne ehdotetusta laista.

-

Laki Puolustusvoimien virka-avusta poliisille annetun lain 16 §:n muuttamisesta

Voitte tähän kirjoittaa huomionne ehdotetusta laista.

-

Lempiäinen Sanna
Suomen Yrittäjät ry